

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Sąd Najwyższy

Zespół Prasowy

Warszawa, dnia 6 października 2017 r.

KOMUNIKAT

w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o Sądzie Najwyższym

W związku z przedłożeniem przez Prezydenta RP projektu ustawy o Sądzie Najwyższym, podjęte zostały prace analityczne zmierzające do kompleksowej oceny tej inicjatywy legislacyjnej. W niniejszym komunikacie przedstawiono najważniejsze tezy przygotowanej opinii, która w najbliższym czasie zostanie zamieszczona na stronie internetowej Sądu Najwyższego oraz przekazana właściwym organom.

I. Uwagi ogólne

1. Prawdziwym celem ustawy, podkreślanym w uzasadnieniu projektu, jest tzw. „dekomunikacja części składu Sądu Najwyższego”, przy jednoczesnej możliwości pociągania sędziów do odpowiedzialności dyscyplinarnej ze skutkiem w postaci wygaśnięcia stosunku służbowego.
2. Analiza poszczególnych propozycji pozwala również na sformułowanie wniosku, że zamiar prawodawcy sięga o wiele dalej, gdyż sprowadza się do:
 - a) weryfikacji - za pomocą skargi nadzwyczajnej - dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego,
 - b) wyłączenia możliwości dokonywania przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy rozporoszonej kontroli konstytucyjności prawa,
 - c) usuwania zarówno w przyszłości, jak i ze skutkiem wstecznym, rozstrzygnięć związanych ze sprawami wyborczymi, w tym o ważności wyborów.
3. Powyższym celom służy, z punktu widzenia zmian strukturalnych, powołanie dwóch nowych izb, przy czym w istocie mamy do czynienia z powołaniem dwóch odrębnych i niezależnych sądów, które będą sprawowały kontrolę nad sądami powszechnymi oraz Sądem Najwyższym.
4. Projektowana ustawa, w porównaniu z zawetowaną w lipcu br. przez Prezydenta RP ustawa o Sądzie Najwyższym może być określona jako „lepsza” jedynie w zakresie, w jakim nie doprowadza do jednoczesnego usunięcia wszystkich sędziów Sądu Najwyższego

II. Skarga nadzwyczajna

1. Skarga nadzwyczajna:
 - a) co do zasady będzie można ją wnosić w terminie 5 lat od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia (art. 86 § 3 projektu) i to także w sprawach, które były przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy na skutek skargi kasacyjnej lub kasacji (art. 87 § 2 projektu);

- b) w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy skargi nadzwyczajne będzie można wносить w sprawach zakończonych orzeczeniami, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. (art. 115 § 1 projektu)
 - c) takie rozwiązania w sposób istotny ingeruje w zasadę stabilności prawomocnych orzeczeń sądowych, która wywodzona z art. 2 Konstytucji RP.
2. Istotnym mankamentem przepisów dotyczących skargi jest propozycja, aby w sprawach nieuregulowanych przepisami projektowanej ustawy do postępowania w sprawie skargi nadzwyczajnej stosować odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (art. 92 projektu), albowiem:
- a) pozbawia się oskarżonego istotnych gwarancji wynikających z Kodeksu postępowania karnego;
 - b) nie będzie przeszkód, aby Sąd Najwyższy skazał oskarżonego, który prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego został uniewinniony, co jest sprzeczne z prawem oskarżonego do odwołania się od wyroku skazującego wyrażonym w art. 14 ust. 5 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.
3. Jedną z podstaw wniesienia skargi nadzwyczajnej jest to, że orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji RP (art. 86 § 1 pkt 1 projektu). Jednocześnie proponuje się obowiązek wystąpienia przez Sąd Najwyższy rozpoznający skargę nadzwyczajną z pytaniem do Trybunału Konstytucyjnego, jeśli Sąd Najwyższy uzna, że przyczyną naruszenia przez orzeczenie, zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP jest niezgodność ustawy z Konstytucją RP (art. 88 § 2 projektu). Takie rozwiązanie:
- a) pozostaje w sprzeczności z art. 193 Konstytucji RP, który stwierdzenie takiej potrzeby pozostawia własnej ocenie sądu orzekającego (w Konstytucji użyto sformułowania „sąd może”)
 - b) odpowiada, co do przesłanek, treści skargi konstytucyjnej, o której mowa w art. 79 Konstytucji RP, co oznacza, że projekt jest niezgodny z Konstytucją, gdyż wprowadza konkurencyjny środek prawny/
 - c) służy wyeliminowaniu rozproszonej kontroli konstytucyjności prawa dokonywanej przez sądy w ramach orzekania w konkretnych sprawach.
4. Podstawą skarg nadzwyczajnej ma być to, że orzeczenie „narusza zasady (...) określone w Konstytucji RP” (art. 86 § 1 pkt 1 projektu) Takie rozwiązanie:
- a) należy ocenić negatywnie z uwagi na niezwykłą pojemność takiej przesłanki i zarazem jej nieostry charakter, godzący w opisaną wyżej zasadę stabilności orzeczeń.
 - b) sprawia, że skarga nadzwyczajna może być wykorzystywana jako środek wzruszania orzeczeń sądów powszechnych w przedmiocie ważności wyborów do organów samorządu terytorialnego, zwłaszcza wobec braku bliższej konkretyzacji pojęcia „orzeczenie kończące postępowanie w sprawie”.
5. Nie do końca przejrzyste jest także połączenie podstaw, na jakich może być oparta skarga nadzwyczajna z przesłanką „konieczności dla zapewnienia praworządności i sprawiedliwości społecznej” (art. art. 86 § 1 projektu). Będzie to skutkowało wątpliwościami po stronie samego składu orzekającego w przedmiocie skargi, jeżeli orzeczenie – obiektywnie odpowiadające prawu – zostanie zaskarżone tylko z uwagi na jego „niesprawiedliwość społeczną”.

6. Wprowadzenie instytucji skargi nadzwyczajnej:
 - a) spowoduje napływ do sądów powszechnych trudnej obecnie do przewidzenia puli spraw oraz wpłynie negatywnie na możliwości wykonywania innych zadań przez podmioty wyposażone w prawo do wnoszenia skarg nadzwyczajnych
 - b) może przyczynić się do przewlekłości postępowań sądowych, która jest obecnie najważniejszym problemem polskiego wymiaru sprawiedliwości

III. Wyznaczanie składów

1. Projekt przewiduje, że sędzia może być wyznaczony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do udziału w rozpoznaniu określonej sprawy w innej izbie oraz, za zgodą sędziego, do orzekania na czas określony w innej izbie (art. 34 § 3 projektu). Jest to sprzeczne z ideą losowania i ogólnymi zasadami wyznaczania składu, która to idea przyświecała lipcowej nowelizacji prawa o ustroju sądów powszechnych, którą Prezydent podpisał.
2. Z punktu widzenia Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wątpliwości wywołuje:
 - a) uprawnienie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do wyznaczania ławników do orzekania w konkretnej sprawie dyscyplinarnej (art. 72 § 2 projektu).
 - b) regulacja, zgodnie z którą przydziału spraw i wyznaczenia składu orzekającego dokonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą właściwej Izby według jego swobodnego uznania (art. 77 § 1 projektu).

IV. Brak odpowiednich przepisów przejściowych

1. Brak jest przepisów przejściowych dotyczących kontynuowania rozpoznawania spraw publicznych przenoszonych do nowej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.
2. Brak jest przepisów przejściowych dotyczących kontynuowania spraw dyscyplinarnych innych niż prawnicze zawodów zaufania publicznego (są tylko przepisy dotyczące zawodów prawniczych).

V. Postępowania dyscyplinarne

1. Całościowa analiza projektu wskazuje, że celem zmian w zakresie postępowania dyscyplinarnego jest zwiększenie nie tyle jego efektywności, co stopnia represyjności.
2. Szereg zmian prowadzi w konsekwencji do postawienia obwinionego sędziego w mniej korzystnej sytuacji procesowej, niż sytuacja oskarżonego o przestępstwo w postępowaniu karnym, a mianowicie:
 - a) w projektowanym art. 114 § 4 Prawa o ustroju sądów powszechnych (dalej jako „p.u.s.p.”) wprowadza się rygor pominięcia dowodu w postępowaniu dyscyplinarnym związany z nieprzedstawieniem wniosków dowodowych w wyznaczonym terminie (a w razie niekorzystnej interpretacji – także w razie odmowy składania wyjaśnień), który nie występuje w procedurze karnej (zob. art. 160 i 170 k.p.k.),
 - b) organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne będą mogły pozostawić bez rozpoznania wnioski dowodowe zgłoszone po upływie wyznaczonego terminu, chyba że strona wykaże, że dowód nie był jej wcześniej znany (projektowane art. 114 § 4 i art. 115 § 3 p.u.s.p.),
 - c) sąd dyscyplinarny będzie mógł prowadzić postępowanie pomimo usprawiedliwionej nieobecności zawiadomionego obwinionego lub jego obrońcy, chyba że sprzeciwia się

temu dobro prowadzonego postępowania dyscyplinarnego (projektowany art. 115a p.u.s.p.).

3. Minister Sprawiedliwości uzyska nowe kompetencje do:
 - a) powoływania sędziów do orzekania w sądach dyscyplinarnych w pierwszej instancji (projektowany art. 110a § 1 p.u.s.p.)
 - b) powoływania Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz dwóch Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz jego zastępcy (projektowany art. 112 § 3 p.u.s.p.)
 - c) żądania wznowienia każdego postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym przez rzecznika dyscyplinarnego przed dniem wejścia w życie ustawy zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego (art. 124 § 1 projektu).
 - d) powoływania Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, co:
 - ma być równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego i wyłączać będzie od podejmowania w sprawie czynności odpowiednio Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępców (projektowany art. 110a § 1 p.u.s.p.) oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych i jego zastępców (projektowany art. 40b § 4 Prawa o ustroju sądów wojskowych, dalej jako „p.u.s.w.”), a nadto:
 - stwarza ryzyko celowego wpływu na konkretne postępowania dyscyplinarne i wywierania w ten sposób presji na konkretnych sędziów, gdyż taki rzecznik będzie mógł stawiać zarzuty sędziom sądów powszechnych i wojskowych, co w niektórych sytuacjach – także w razie późniejszego uniewinnienia przez sąd dyscyplinarny bądź ostatecznego umorzenia dochodzenia dyscyplinarnego – może mieć negatywny wpływ na dalszy przebieg kariery zawodowej sędziego, a pośrednio także na sposób orzekania w prowadzonych przez niego sprawach,
 - e) wglądu w czynności wojskowego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, co ocenić należy krytycznie w kontekście możliwości powoływania Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości (projektowany art. 41d p.u.s.w.); nie można bowiem wykluczyć sytuacji, w której Minister Sprawiedliwości skorzysta z przyznawanych mu uprawnień i powoła Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości celem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego sądu dyscyplinarnego celem wywierania na niego presji.
4. Minister Sprawiedliwości, poza uprawnieniem do powoływania Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, uzyskać ma uprawnienie do wniesienia sprzeciwu od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego (projektowany art. 114 § 9 p.u.s.p.), co:
 - sprawi, że jego pozycja będzie istotnie uprzywilejowana w stosunku do pozostałych podmiotów uprawnionych do wystąpienia z żądaniem przeprowadzenia przez rzecznika dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego.

- sprawi, że będzie mógł *de facto* stać się organem prowadzącym postępowanie dyscyplinarne, albowiem jego wytyczne formułowane w związku ze sprzeciwem są wiążące dla prowadzącego postępowanie dyscyplinarne
 - w skrajnych wypadkach może skutkować ciągłym przedłużaniem stanu, w którym na konkretnym sędzim ciążyć będą zarzuty dyscyplinarne. Rozwiązanie to oceniać należy także w kontekście projektowanego art. 108 § 5 p.u.s.p., zgodnie z którym przedawnienie dyscyplinarne nie biegnie w czasie postępowania dyscyplinarnego, począwszy od dnia złożenia wniosku do sądu dyscyplinarnego do dnia prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.
5. Do sądu dyscyplinarnego będzie mógł zostać powołany „sędzia sądu powszechnego” (projektowany art. 110a § 1 p.u.s.p.), a więc sędzia każdego szczebla, także orzekający w sądzie, którego siedziba jest oddalona od sądu apelacyjnego – sądu dyscyplinarnego, a to sprawia, że powierzenie obowiązków w sądach dyscyplinarnych może być traktowane jako środek represji wobec określonych sędziów.
 6. Sąd Najwyższy będzie mógł skazać obwinionego sędziego, nawet jeżeli został w pierwszej instancji uniewinniony (projektowany art. 121 § 3 p.u.s.p., wyłączający w postępowaniu dyscyplinarnym stosowanie art. 454 k.p.k.), a sędziemu będzie przysługiwało odwołanie w ramach instancji poziomej – do innego składu Izby Dyscyplinarnej (projektowany art. 122 § 2 p.u.s.p.).
 7. Projekt zakłada skrócenie kadencji rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych, rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów wojskowych oraz ich zastępców powołanych do pełnienia tych funkcji na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 116 § 1 projektu).

VI. Przebudowa struktury Sądu Najwyższego

1. W projektowanej ustawie proponuje się utworzenie dwóch nowych izb Sądu Najwyższego, to jest Izby Dyscyplinarnej oraz Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (IKNiSP). Jednocześnie likwiduje się Izbę Wojskową Sądu Najwyższego (art. 3 § 1 projektu).
2. Jeżeli chodzi o IKNiSP, to:
 - a) przekazanie do jej właściwości skargi nadzwyczajnej oraz spraw wyborczych (art. 25 projektu), przy jednoczesnym odrębnym strukturalnym i personalnym jej ukształtowaniu, powoduje, że nie mamy do czynienia z izbą równorzędną do pozostałych izb w Sądzie Najwyższy, ale z „nadizbą”, a właściwie odrębnym i samodzielnym sądem, który został tylko pozornie usadowiony w strukturze Sądu Najwyższego;
 - b) skład tej Izby zostanie ukształtowany na nowo wyłącznie przez sędziów, którzy zostaną wyłonieni w nowym trybie wskazanym w projekcie, co w istocie może spetryfikować skład osobowy tej „nadizby” na następne dziesięciolecia. Fakt ten należy analizować przez pryzmat zgłoszonej przez Prezydenta RP nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa;
3. Również Izba dyscyplinarna ma mieć zagwarantowaną daleko idącą niezależność, m.in.
 - a) uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych przysługiwać mają Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu Izbą Dyscyplinarną Sądu Najwyższego (art. 7 § 5 projektu), a nie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
 - b) powoływanie przewodniczących wydziałów Izby Dyscyplinarnej, zamieszczanie obwieszczenia o wolnej liczbie stanowisk do objęcia w Izbie Dyscyplinarnej, wnioskowanie

o delegowanie sędziego sądu powszechnego do Izby Dyscyplinarnej oraz do pełnienia obowiązków asystenta w Izbie Dyscyplinarnej, wyrażanie zgody na dodatkowe zatrudnienie dla sędziego Izby Dyscyplinarnej, kierowanie na badania lekarskie sędziego Izby Dyscyplinarnej przynależąc mają Prezesowi kierującemu pracami Izby Dyscyplinarnej (art. 19 § 1 projektu);

- c) Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zobowiązany będzie do wykonywania uprawnień wskazanych w art. 13 § 1 pkt 2, 4 i 7 (reprezentowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym, opiniowanie wniosków o dalsze pełnienie urzędu na stanowisku sędziego, wykonywanie czynności związanych z wyborem ławników) w porozumieniu z Prezesem Sądu Najwyższego kierującym pracami Izby Dyscyplinarnej (art. 19 § 2 projektu);
- d) powołanie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Dyscyplinarnej nie będzie wymagać zasięgnięcia opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego (art. 14 § 3 projektu);
- e) Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracami Izby Dyscyplinarnej będzie wyposażony w całkowicie niezależną i samodzielnią Kancelarię (art. 95 § 3, art. 97 § 2 projektu);
- f) czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do osób wykonujących czynności służbowe wykonujące w Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wykonuje Prezes tej Izby albo upoważniona przez niego osoba (art. 99 § 2 projektu).

VII. Zmiany w zakresie zasobu kadrowego Sądu Najwyższego

1. Projekt zakłada, że sędzia Sądu Najwyższego przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że:
 - a) nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku złoży oświadczenie o woli dalszego zajmowania stanowiska,
 - b) przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie
 - c) Prezydent wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego (art. 36 § 1 projektu)
2. Zgodna Prezydenta wymagać będzie kontrasygnaty premiera (art. 144 ust. 2 i 3 *a contrario* Konstytucji RP).
3. W uzasadnieniu projektowanej ustawy wskazuje się, że powyższe rozwiązania „nawiązują (...) do (...) rozwiązań obowiązujących już w systemie sądownictwa powszechnego”, jednak stan spoczynku nie może być utożsamiany ze świadczeniami emerytalnymi.
4. Celem zmian jest rozliczenie części sędziów Sądu Najwyższego z ich działalności orzeczniczej, co zresztą – z punktu widzenia skargi nadzwyczajnej, kompetencji Izby Dyscyplinarnej oraz Izby Nadzwyczajnej Kontroli i Spraw Publicznych – może w efekcie służyć, w dalszej kolejności, wszczynaniem postępowań dyscyplinarnych przeciwko tym sędziom,
5. Obniżenie wieku przechodzenia w stan spoczynku narusza uprawnienie do przejścia w stan spoczynku na warunkach wynikających z chwili powołania sędziego Sądu Najwyższego do pełnienia urzędu sędziego
6. Projektowane zmiany dotyczące wieku przechodzenia w stan spoczynku mają szerszy wymiar, albowiem dotyczą także sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 49 Prawo o ustroju sądów administracyjnych).

7. Obniżenie wieku przechodzenia w stan spoczynku celem przerwania kadencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego jest sprzeczne z Konstytucją (art. 183 ust. 3 Konstytucji RP)
8. W projekcie niejednolicie uregulowano kwestię przesłanek zakończenia pełnienia funkcji przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego (przejście w stan spoczynku, przeniesienie w stan spoczynku oraz wygaśnięcie stosunku służbowego – art. 11 § 1 projektu) oraz Prezesów Sądu Najwyższego (tylko wygaśnięcie stosunku służbowego – art. 14 § 2 projektu). Jest to nierówne traktowanie ze względu na wiek.

VIII. Ławnicy

1. Ławnicy mają orzekać w sprawach dyscyplinarnych ze skarg nadzwyczajnych (art. 58 § 1 projektu).
2. W projekcie proponuje się, aby ławnikiem mogła być osoba, która posiada wykształcenie co najmniej średnie lub średnie branżowe (art. 58 § 2 pkt 6 projektu), co jest wątpliwe, biorąc pod uwagę podstawy, a których może być oparta skarga nadzwyczajna
3. Prezydent proponuje, aby uprawnienie do zgłaszania kandydatów na ławników przyznać stowarzyszeniom, innym organizacjom społecznym i zawodowym, zarejestrowanym na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem partii politycznych, oraz grupie co najmniej stu obywateli mających czynne prawo wyborcze (art. 61 § 2 projektu). Takie rozwiązanie sprawi, że kandydatów mogą być tysiące.
4. W zakresie odnoszącym się do ławników w Sądzie Najwyższym opiniowany projekt nie formułuje wymogu składania przez nich oświadczeń majątkowych i lustracyjnych.
5. Na skutek błędnego odwołania – w przeciwieństwie do sędziów – fakt pełnienia służby zawodowej, pracy bądź współpracy z organami bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nie będzie stanowić przeszkody do wyboru na ławnika w Sądzie Najwyższym (art. 63 § 2 projektu).

IX. Zwiększenie kompetencji Prezydenta RP kosztem niezależności Sądu Najwyższego

1. Projekt ustawy przewiduje nowe uprawnienia Prezydenta RP w stosunku do Sądu Najwyższego. Analiza zawartych w projekcie regulacji wskazuje przy tym, że ich realizacja będzie następować kosztem niezależności Sądu Najwyższego.
2. Przyznanie Prezydentowi uprawnienia do określenia regulaminu Sądu Najwyższego w drodze rozporządzenia (art. 4 projektu):
 - a) wymaga kontrasygnaty premiera (art. 144 ust. 2 i 3 *a contrario* Konstytucji RP).
 - b) swoimi korzeniami sięga niechlubnej tradycji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, albowiem na gruncie ustaw z dnia 15 lutego 1962 r. o Sądzie Najwyższym oraz z 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym Regulamin Sądu Najwyższego określała kolektywna głowa państwa – Rada Państwa; czyniła to jednak na wniosek Pierwszego Prezesa złożony po porozumieniu z odpowiednim ministrem
 - c) pozostaje w sprzeczności z tradycją prawną, albowiem nawet przed II wojną światową Sąd Najwyższy sam uchwalał dla siebie regulamin, a Minister Sprawiedliwości nadawał mu formę rozporządzenia (art. 78 § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 lutego 1928 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych).
 - d) niespójne systemowo, jeżeli spojrzeć na inne centralne organy władzy sądowniczej w Polsce. Zarówno bowiem w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, jak i w Trybunale

Konstytucyjnym regulamin wewnętrznego urzędowania uchwalają Zgromadzenia Ogólne Sędziów

3. Prezydent będzie mógł ustanowić Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego z grona sędziów Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i wojskowych. będzie równoznaczne z wyłączeniem od podejmowania w sprawie czynności odpowiednio Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego (art. 77 § 8 projektu). Stwarza to ryzyko celowego wpływania na konkretne postępowania dyscyplinarne i wywierania w ten sposób nacisku na sędziów orzekających w określonych sprawach.

X. Okres przejściowy

1. Sędziowie, którzy osiągnęli wiek 65 lat przechodzą w stan spoczynku z upływem 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 108 § 1 projektu), co nastąpi po trzech miesiącach od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw (art. 132 projektu), chyba że:
 - a) w terminie miesiąca złożą wniosek do Prezydenta,
 - b) Prezydent wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego.
2. Jeżeli w ten sposób w stan spoczynku przejdzie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, to:
 - a) Prezydent wyznacza sędziego do kierowania Sądem Najwyższym (art. 108 § 4 projektu), co wymagać będzie kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów (art. 144 ust. 2 i 3 *a contrario* projektu).
 - b) wybory kandydatów na Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego odbywają się dopiero po tym, jak do składu izb Sądu Najwyższego zostanie powołanych co najmniej 2/3 liczby sędziów z liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w poszczególnych izbach (art. 108 § 4 projektu), co może trwać nawet kilkanaście miesięcy.
3. Do dnia rozpoczęcia pierwszej kadencji ławników Sądu Najwyższego obowiązki ławników Sądu Najwyższego wykonywali ławnicy wskazani przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego spośród ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie (art. 128 § 1 projektu).